

НОВИ САД - На данашњи дан 1914. прелазак Аустроугарских трупа преко Дрине код Лознице и Саве код Шапца био је увод у Церску битку у Првом светском рату у којој је српска војска до ногу потукла војску Аустроугарске и однела прву савезничку победу у рату. Ударни део битке одиграо се у ноћи 15. на 16. код Текериша североисточно од Лознице. Када је окончана 24. августа, од око 200.000 аустроугарских војника, колико је провалило у Србију, у њој није остао ни један, изузев 4.500 заробљеника. Током крвавих борби губици аустроугарских трупа достигли су 27.000, а из строја је избачено око 16.500 српских војника, од којих је 2.107 погинуло. Аустроугарски војник, новинар, Егон Ервин Киш је о тим драматичним тренуцима крајем августа 1914. записао у дневнику: "Армија је потучена и налази се у безобзирном, дивљем и паничном бегу. Једна потучена војска - не, једна разбијена руља, јурила је у безумном страху према граници".

Данас је среда, 12. август, 224. дан 2026. До краја године има 141 дан.

30. п. н. е. - Египатска краљица Клеопатра VII убила се пошто су снаге Октавијана Августа потукле трупе њеног мужа, римског војсковође Марка Антонија. На престо је дошла у 17. години, 51. пре нове ере, и владала је с малолетним братом Птоломејем XIII, за којег је била удата (по старој египатској владарској традицији). Њу је потом с престола оборио брат-муж, а власт јој је вратио освајач Египта римски војсковођа Гај Јулије Цезар. Тада је владала с другим малолетним братом Птоломејем XIV, чија је такође била жена, али и Цезарова љубавница - са њим је имала сина Цезариона. Кад је у Египат дошао Марко Антоније придобила је и њега и успела је да обезбеди власт за своје синове.

1450 - Енглези су у Стогодишњем рату приморани да Французима препусте лучки град Шербур, чиме је цела Нормандија потпала под контролу француског краља Шарла VII.

1687 - Хабзбуршке трупе под командом Лудвига Вилхелма Баденског поразиле су у бици

код Мохача турску војску

Сулејман паше, после чега су Ердељ (Трансилванија) и Хрватска (део данашње западне Хрватске) потпале под власт Хабзбурга.

1759 - Руске и аустријске трупе под командом генерала Петра Салтикова поразиле су у бици код Кунерсдорфа у Седмогодишњем рату пруску армију коју је предводио краљ Фридрих II Велики.

1827 - Умро је енглески сликар, бакрорезац и писац Вилијам Блејк. Писао је мистичну и апокалиптичну поезију. У сликарству је био под утицајем Микеланђела, Рафаела и Албрехта Дирера. Илустровао је старозаветну "Књигу о Јову" и дела Џона Милтона, а најуспешније Дантеову "Божанствену комедију". Писао је велике религиозне и филозофске поеме, али је литерарну славу стекао лаким и непосредним лирским песмама као што су "Песме искуства" и "Песме невиности".

1848 - Умро је енглески инжењер и проналазач Џорџ Стивенсон, "отац железнице", који је 1814. конструисао прву употребљиву парну локомотиву. Пројектовао је 1825. прву јавну железничку пругу Стоктон-Дарлингтон и увео челичне шине уместо дрвених. Године 1829. изградио је пругу Ливерпул-Манчестер, на којој је његова локомотива "Рокит" постигла тада рекордну брзину од 56 километара на час. У Њукастлу је 1823. основао прву фабрику локомотива.

1849 - Вођа Мађарске либералне револуције Лајош Кошут приморан је да напусти земљу пошто су јаке аустријске и руске снаге, после вишемесечних борби, сломиле отпор револуционарне армије и угушиле револуцију у Мађарској. Мађарски устанак почео је у марту 1848, а у априлу 1849. проглашена је република. У страху од револуције, аустријски цар Франц Јозеф I затражио је помоћ од руског цара Николаја I који је на устанике послао снажну армију која је убрзо угушила мађарску побуну.

1881 - Рођен је амерички филмски режисер и продуцент Сесил Блаунт де Мил, аутор низа вестерна, мелодрама, комедија и

грандиозних филмова са десетинама хиљада статиста, неретко према библијским мотивима. Филмови: "Вирцинијанац", "Девојка за златног запада", "Кармен", "Мала Американка", "Не мењај свог мужа", "Десет заповести", "Тријумф", "Бурлаци са Волге",

"Краљ краљева", "Чикаго", "Божанске девојке", "Динамит", "У знаку крста", "Клеопатра", "Авантуре Буфало Била", "Пацифик експрес", "Самсон и Далила", "Највећа представа на свету".

1898 - САД су анектирале Хавајска острва, пет година пошто је уз помоћ САД са хавајског престола свргнута краљица Лилиуокалани која се противила све већем утицају Американаца. Године 1959. Хаваји су постали педесета савезна држава САД.

1900 - Умро је аустријски велемајстор Вилхелм Штајниц, први званични светски шампион у шаху. Титулу светског првака освојио је 1886. победом у мечу над Јоханесом Цукертортом резултатом 10:5, уз пет ремија. Звање првака света одбранио је 1889. и 1892. у мечевима против Михаила Чигорина, а изгубио га је 1894. поразом у мечу против Емануела Ласкера резултатом 10:5, уз четири ремија. Објавио је 1889. "Уџбеник модерног шаха", који се сматра основом модерне шаховске стратегије.

1914 - Велика Британија је у Првом светском рату објавила рат Аустроугарској.

1924 - Рођен је пакистански диктатор генерал Мохамед Зија ул Хак, који је владао од 1977. до смрти у авионској несрећи у августу 1988. На власт је дошао војним ударом пошто је оборио премијера Зулфикара Али Бута, после чега се прогласио председником.

1928 - Умро је чешки композитор Леош Јаначек, који се инспирисао моравском народном музиком и мелодиком говорног језика. Стварао је дела интензивне драматике и снажних, реалистичких ликова. Основао је Оргуљашку школу у Брну и радио је као предавач на Конзерваторијуму. Дела: опере "Јенуфа", "Каћа Кабанова", "Лукава лија", "Из мртвог дома", симфонијска поема "Тарас Буљба", хорске композиције, камерна музика.

1944 - У Напуљу је почео дводневни састанак вође југословенског партизанског покрета Јосипа Броза Тита с британским премијером Винстоном Черчиллом, који му је, између осталог, сугерисао сусрет с краљем Југославије Петром II, што је Броз одбацио.

1955 - Умро је немачки писац Томас Ман, представник психолошког романа, један најзначајнијих литерата те земље у 20. веку, добитник Нобелове награде за књижевност 1929. После доласка нациста на власт у Немачкој 1933. емигрирао је у Швајцарску, а 1939. у САД. Стварао је под утицајем Гетеа, Шопенхауера, Ничеа и великих руских писаца 19. века. Дела: романи "Буденброкови", "Чаробни брег", "Краљевско височанство", "Лота у Вајмару", "Доктор Фаустус", "Исповести варалице Феликса Крула", "Изабраник", тетралогија "Јосиф и његова браћа", приповетке и новеле "Смрт у Венецији", "Тонио Крегер", "Марио и мађионичар", "Замењене главе", "Закон", "Преварена", есеји "Духовно племство", "Старо и ново", културно-филозофске и историјске студије "Фридрих и велика коалиција", "Разматрања једног неполитичара".

1962 - Обављен је први групни лет свемирских бродова - совјетских летелица "Восток 3" и "Восток 4", лансираних у орбиту око Земље у размаку од 24 часа, којима су управљали космонаути Андреј Николајев и Павел Попович. Бродови су се приближили један другом на 6,5 километара, што је био први покушај испитивања могућности маневрисања два брода у групном лету и велики допринос каснијем спајању свемирских летелица.

1964 - Умро је британски писац и новинар Јан Ланкастер Флеминг, творац Џејмса Бонда. Био је обавештајни официр британске ратне морнарице. После Другог светског рата повукао се на Јамајку, тада британску колонију, и тамо је педесетих почео да пише серију прича о Џејмсу Бонду, на основу којих је настао низ филмова. Лик Џејмса Бонда Флеминг је устројио по узору на српског обавештајца Душка Попова, рођеног у Тителу у Бачкој, који је био агент Краљевине Југославије и Британије (лажно и Немачке). Дела: "Казино ројал", "Дијаманти су вечни", "Из Русије с љубављу", "Само за твоје очи".

1970 - У Москви су Совјетски Савез и Западна Немачка потписали споразум о одрицању од употребе силе.

1978 - У Пекингу је потписан десетогодишњи споразум о миру и пријатељству Јапана и Кине и успостављени су дипломатски односи двеју земаља, први пут после Другог светског рата.

1981 - Компанија "ИБМ" представила је свету први персонални рачунар (PC).

1982 - Умро је Хенри Фонда, амерички глумац. Оскара је добио за улогу у филму "На златном језеру", последњем од више од 80 колико их је снимио. Био је успешан и као позоришни глумац. Остали филмови: "Фармер се жени", "Стаза усамљеног бора", "На крилима јутра", "Џезабел", "Прича о Александру Грејему Белу", "Џеси Џејмс", "Млади Линколн", "Плодови гнева", "Леди Ив", "Омча за вешање", "Моја драга Клементина", "На апачкој граници", "Бегунац", "Мистер Робертс", "Рат и мир", "Погрешан човек", "Само једном се живи", "12 гневних људи", "Бура над Вашингтоном", "Најдужи дан", "Рој", "Убица на коњу".

1984 - У Лос Анђелесу су завршене 23. Олимпијске игре на којима је учествовало 140 земаља. Југославија је имала рекордну олимпијску жетву, седам златних медаља, четири сребрне и седам бронзаних.

1985 - Пад авиона типа "Boing 747" јапанске компаније "Јал" на планину Осутока у близини Токија, преживело је само четворо од 524 особе у летелици.

1988 - Бурмански председник Сен Луин принуђен је на оставку под притиском масовних антивладиних демонстрација.

1992 - САД, Канада и Мексико постигли су споразум о стварању јединствене зоне слободне трговине, чиме је створен највећи светски трговински блок.

1996 - Иран и Турска склопили су споразум о изградњи гасовода у вредности 23 милијарде долара, само недељу дана пошто је у САД изгласан закон о кажњавању страних инвеститора у ирански енергетски сектор.

2000 - У удесу руске нуклеарне подморнице "Курск" око 120 наутичких миља североисточно од Мурманска, која је после две снажне експлозије потонула на дно Баренцовог мора последњег дана великих поморских маневара Северне флоте руске ратне морнарице, погинуло је свих 118 чланова посаде.

2004 - У Грчкој је званично пуштен у саобраћај мост Рион-Антирион, најдужи висећи мост на челичним сајлама у свету, који је преко Коринтског канала повезао полуострво Пелопонез са остатком грчког копна (средњом Грчком). Званичан назив моста је Харилаос Трикупис, по грчким политичару из 19. века који је предлагао градњу моста преко Коринтског канала.

2005 - Министар иностраних послова Шри Ланке Лакшман Кадиргамар, убијен је у атентату у главном граду Коломбу.

2006 - Деветнаест израелских војника је погинуло, а пет је нестало, пошто је оборен један израелски хеликоптер од стране герилаца Хезболаха на југу Либана.

2007 - Велики дан српског спорта. Ватерполо репрезентација Србије тријумфовала је у Светској лиги, пошто је у финалној утакмици завршног турнира у Берлину победила репрезентацију Мађарске. Новак Ђоковић победио је на турниру мастерс серије у Монтреалу потукавши у финалу фаворита Роџера Федерера, а у финалу WTA турнира у Лос Анђелесу Ана Ивановић је убедљиво тријумфовала над Рускињом Нађом Петровом.

2013 - Индија је представила "ИНС Викрант" први носач авиона који је та земља произвела. Његовим уласком у оперативну употребу Индија се сврстава међу пет светских нација које поседују носаче авиона властите производње.

2016 - Преминуо је Љубомир Љуба Поповић, српски сликар светског угледа. Поповић је био један од најцењенијих и најособенијих савремених српских сликара међународне репутације. Рођен 1934. године у Тузли, основну школу и гимназију завршио је у Ваљеву, а студирао је на Академији примењених уметности и Ликовној академији у Београду. Био је један је од чланова групе "Медиала", а од 1963. живео је у Паризу. Био је члан САНУ ван радног састава. Иницијатор је оснивања Модерне галерије у Ваљеву 1985. Поповић је био човек широке културе, истанчан зналац како историје сликарства, тако и историје уметности и цивилизације уопште. Његов особени надреализам био је и тема документарног филма "Love is eternal Monster" пољско-француског редитеља Валеријана Боровчика. Његова дела налазе се у престижним галеријама, музејима и колекцијама широм света.

2017 - У Шарлотвилу, Вирџинија, САД, проглашено је ванредно стање због расних сукоба, уочи одржавања скупа белих екстремиста. Митинг назван "Ујединимо десницу" заказан је због најаве локалних власти да ће бити уклоњен споменик Роберта Лија, генерала Конфедерације током Грађанског рата у САД (1861-1865). У сукобима су погинуле 3 особе а 39 је повређено.

2018 - У казахстанском граду Актауу, челници Русије, Ирана, Азербејџана, Казахстана и Туркменије потписали су Конвенцију о правном статусу Каспијског језера. Споразумом је одређено да водена површина језера остаје заједничка за све стране, а тло испод воде деле суседне државе у складу с постигнутим договором, при чему је прописано да је у Каспијском језеру недопустиво присуство оружаних снага земаља које нису из те регије.

(Танјуг)